

Digitale bijeenkomst gebiedsaanpak Broekheurne

Impressie van de bijeenkomst op 11 januari 2022

Ongeveer 40 mensen uit en rond de Broekheurne nemen deel aan het gesprek dat is georganiseerd door wethouder Jurgen van Houdt van de gemeente Enschede, Stawel-voorzitter Gerrit Jan van der Veen en bestuurslid Koen Hobbelt van de buurtkring Broekheurne. Werner Gerritsen van de gemeente begeleidt het gesprek dat eerst ingaat op de stand van zaken. Gerrit Meutstege van Stawel leidt het tweede deel van het gesprek in dat gaat over (de opdracht voor) de vervolgaanpak.

Stand van zaken

Wethouder Jurgen van Houdt haalt aan dat de buurtkring, Stawel en de gemeente in de Broekheurne een onafhankelijke verkenning hebben laten uitvoeren. Het rapport is 6 oktober 2021 gepresenteerd. Het advies van de verkenner vormt de basis voor de vervolgaanpak. Voor de gemeente zijn daarbij ook de Visie landelijk gebied en de eind december vastgestelde Energievisie van belang. Net als voor alle gebieden in Enschede wordt ook aan de Broekheurne gevraagd om bij te dragen aan de duurzame opwekking van elektriciteit. Geen harde opgave, wel een heel serieuze doelstelling. In het gebied speelt veel meer om aan te werken, zoals de toekomst van de landbouw, natuur, landschap en recreatie. De gemeente wil samen met Stawel en de buurtkring, met de inwoners en bedrijven komen tot een integrale aanpak. Dat is een nieuwe werkwijze, die we met elkaar verder gaan 'uitvinden'. De gemeente gaat daarmee graag aan de slag en nodigt iedereen uit om mee te doen.

Koen Hobbelt, bestuurslid van de buurtkring benadrukt de brede blik over grondgebruik, water, wonen etc. De gebiedsaanpak biedt kansen, maar dan moeten we daar wel allemaal voor open staan.

Gerrit Jan van der Veen, voorzitter van Stawel, vindt de gebiedsaanpak een heel goede werkwijze om iedereen te betrekken. Niet alles apart benaderen, maar liefst alles in één keer op de goede manier. Voor Enschede is de Broekheurne het eerste gebied. Hij hoopt dat iedereen meedoet en bijdraagt.

Vragen en opmerkingen over de stand van zaken

Vraag / opmerking: Hoe neem je alle opgaven in één toekomstbeeld samen met draagvlak van iedereen? Hoe laat je de verschillende doelgroepen met elkaar praten?

Reactie: Door samen te werken kan je met elkaar uitvinden waar je met het gebied naar toe wilt: een stip op de horizon. Je mag niet verwachten dat iedereen zich volledig in dat beeld zal vinden, wel dat het een gezamenlijk verhaal is: 'ons verhaal', waarin veel mensen zich herkennen. Het kan een verstandige werkwijze zijn om eerst mensen met een zelfde belang bij elkaar aan tafel te zetten. Maar juist de wisselwerking tussen belangengroepen geeft aan de gebiedsaanpak meerwaarde.

Vraag / opmerking: Hoe zijn de doelen uit de Visies te vertalen naar de gebieden – en hoe hard zijn die doelen?

Reactie: Dat heeft twee kanten. Ten eerste volgen uit de gemeentebrede Visies voor het landelijk gebied en voor energie ook opgaven voor het gebied Broekheurne. Wat in de Broekheurne niet tot stand komt, verschuift naar een ander gebied. Maar aan dat doorschuiven zitten al snel grenzen. Aan de andere kant is het niet de bedoeling dat één opgave, zoals voor energie, het hele proces bepaalt. De Broekheurne moet ruimte krijgen om tot een evenwichtig plan te komen. De gebiedsaanpak is juist bedoeld om de gemeentelijke doelstellingen en de draagkracht van de Broekheurne bij elkaar brengen. De gemeente zal aan het begin van het planproces een indicatie afgeven van wat van het gebied wordt verwacht. Het is vervolgens aan de gebiedsaanpak om daarmee verstandig om te gaan.

Vraag / opmerking: Hoe verhoudt het nieuwe visietraject van de gemeente zich met de gebiedsaanpak?

Reactie: De Gemeenteraad heeft al de Visie landelijk gebied en de Energievisie vastgesteld. Daarmee staat het maken van plannen en visies natuurlijk niet stil. Op basis van de Omgevingswet (die nog niet van kracht is) moet de gemeente een Omgevingsvisie gaan maken. Daarbij zal de gemeente uitgaan van de al vastgestelde visies en van de op te stellen Gebiedsagenda Broekheurne. Daarbij moet ook nog blijken welk detailniveau en welke tijdhorizon die Omgevingsvisie precies krijgt.

Vraag / opmerking: Zijn de maatregelen uit de op te stellen Gebiedsagenda straks ook te betalen? Of is er sprake van een mooie droom, die uiteenspat als we 'wakker' worden.

Reactie: We hebben voldoende middelen beschikbaar om een Gebiedsagenda te maken (geld voor het proces), er is geen geld gereserveerd voor de uitvoering van de daarin op te nemen maatregelen. Dat komt omdat we aan het begin staan van het proces. We kennen de maatregelen nog niet. Als die duidelijker worden moeten we op zoek naar de middelen om die uit te voeren. Dat kan met geld dat de gemeente heeft voor de verschillende taken, maar ook door bij andere partijen, zoals provincie en het Rijk, de vele subsidies die beschikbaar zijn aan te vragen. Voor een goed en gedragen plan is makkelijker financiering te vinden, dan voor een plan dat niet goed in elkaar zit. Niet alles zal direct financieel mogelijk zijn; de Gebiedsagenda kan ook onderdelen bevatten die pas op langere termijn haalbaar zijn. Maar ook dan is het goed om alvast de wens op tafel te leggen. Dus durf te dromen. Verder is het wel goed om op dit punt de vervolgpdracht aan te vullen.

Vraag / opmerking: Is er al een verdeling gemaakt van de gronden over de verschillende doelgroepen / gebruikers?

Reactie: De Visie landelijk gebied en de Energievisie geven wel doelen aan, maar verdelen de gronden in de Broekheurne niet over de verschillende doelen of gebruikers. Daar moet de gebiedsaanpak juist meer duidelijkheid over gaan geven. In beeldspraak: we gaan een taart bakken met verschillende ingrediënten. Samen gaan we ontdekken wat voor taart het wordt. En met verwijzing naar de vorige vraag over financiering is het misschien eerst nog een bescheiden taart.

Vervolgaanpak

Gerrit Meutstege van Stawel vat, namens de drie samenwerkende partijen (buurtkring, Stawel en de gemeente), samen hoe de vervolgaanpak er uit kan komen te zien. De sheets van zijn presentatie zijn los bijgevoegd.

Vragen en opmerkingen over de vervolgaanpak

Vraag / opmerking: In een (Gebieds)agenda kan je niet wonen. Hoe kunnen we het concreet maken – hoe worden het plan voor de recreatiewoningen bij het Rutbeek en het initiatief voor het zonneveld van 38 ha meegenomen?

Reactie: Het plan voor de recreatiewoningen bij het Rutbeek valt buiten de gebiedsaanpak voor de Broekheurne. Dat volgt een eigen traject, waarin onder meer nog gerekend wordt aan stikstof. Het initiatief voor het zonneveld is wel onderdeel van de gebiedsaanpak. De gemeente heeft dit initiatief als kansrijk beoordeeld. Het past immers in de Energievisie. Maar daarmee is het initiatief nog niet goedgekeurd. Het gebiedsproces is juist bedoeld om tot een goede invulling te komen: de plek, de inpassing, de omvang etc.

Vraag / opmerking: Hoe gaat de Gemeenteraad straks om met de Gebiedsagenda; kunnen ze die terzijde leggen of aanpassen? Krijgen de meer concrete doelen voor zonnevelden dan de voorkeur boven de algemener gestelde doelen voor bijvoorbeeld de verduurzaming van de landbouw?

Reactie: De Gebiedsagenda moet het gezamenlijk resultaat worden van het gebied en van alle andere betrokken partijen, zoals de gemeente. Een dergelijke Gebiedsagenda zal ook rekening houden met de beide visies die de Gemeenteraad heeft vastgesteld. De Gemeenteraad zal dat resultaat naar verwachting zeer serieus nemen. De Raad hecht immers veel waarde aan participatie. Dit is een onderwerp om te bespreken in de aanstaande Stadsdeelcommissie Zuid (18 januari): in welke mate voelt de Raad zich straks gebonden aan de uitkomst van de gebiedsaanpak? De wethouder zet er op in dat de Raad zich daar positief over uitsprekt.

Vraag / opmerking: Hoe is het gebied begrensd – waarom is het gebied aan de zuidkant van het Rutbeek niet meegenomen?

Reactie: Het is begrijpelijk dat mensen die net buiten het gebied wonen ook geïnformeerd willen worden. De gebiedsgrens is dan ook geen 'IJzeren Gordijn', maar je moet het gebied wel omgrenzen. Voor onderwerpen en plannen die effect hebben voor de leefomgeving buiten de Broekheurne zal, als een goede buur, het gesprek worden aangegaan.

Vraag / opmerking: Krijgt de aan te stellen gebiedsregisseur niet teveel vrijheid bij het betrekken van het gebied, welke waarborgen zijn er voor een goede participatie?

Reactie: De gebiedsregisseur krijgt ruimte om -in overleg met de gemeente, Stawel en buurtkring- de werkvorm te kiezen die het beste bij hem/haar past. De gebiedsregisseur krijgt niet de ruimte om de participatie mager in te vullen. Want het overleg met de inwoners, bedrijven, eigenaren is juist het hart van de gebiedsaanpak. Dit moet duidelijker in de vervolgopdracht worden opgenomen.

Vraag / opmerking: Zonnevelden zijn niet mooi en vragen grond. Je krijgt niet zomaar draagvlak. Hoe daarmee omgaan? Ook geldt dat niet elke plek geschikt is voor het opwekken van energie. Er moet bijvoorbeeld een goede aansluiting zijn op het net.

Reactie: De doelstellingen zijn niet vrijblijvend – maar heel serieus. De gebiedsaanpak biedt ruimte voor invulling, maar niet om af te zien van zonnevelden. De gebiedsaanpak maakt het ook mogelijk om tot verbreding van de vraagstelling te komen en betere oplossingen te bedenken.

Vraag / opmerking: wordt er een verslag gemaakt van deze bijeenkomst

Reactie: ja en die wordt met iedereen gedeeld, publiek gemaakt.

Vraag / opmerking: Deze gebiedsaanpak is geen doemscenario, maar kan heel goede resultaten opleveren. Zie het voorbeeld van de gebiedsaanpak Maasvlakte met heel tegengestelde belangen. Compliment om op deze manier samen te willen samenwerken met de burgers. De samenwerking geeft kansen.

Reactie: Dank voor het compliment en inderdaad biedt de gebiedsaanpak kansen – als iedereen bereid is zich daarvoor in te zetten.

Vraag / opmerking: Hoeveel haast is er met de Gebiedsagenda – wordt dat ingegeven door de energieplannen?

Reactie: Voor het verkrijgen van subsidie voor zonnevelden is haast geboden. Als subsidie wordt verkregen ontstaan ook meer mogelijkheden om geld vanuit het zonneveld te gebruiken voor andere gebiedsdoelen. Maar de wethouder voegt toe dat het gebiedsproces tijd en ruimte vergt om zorgvuldig de plannen te kunnen maken. Kwaliteit staat voorop, niet het halen van deadline voor één van de onderwerpen. Ook wordt opgemerkt dat een lang traject niet altijd een beter resultaat oplevert. Het is de kunst om het goede evenwicht te vinden tussen snelheid en kwaliteit.

Wat nemen we mee naar het vervolg?

Koen Hobbelt neemt de goede ideeën uit deze bijeenkomst graag mee. Dat is in elk geval het belang van duidelijkheid en uitleg. Een suggestie is ook het maken van werkgroepjes over bijvoorbeeld wonen, agrarisch, recreatie en klein-zakelijk.

Gerrit Jan van der Veen vindt het mooi dat een zo grote groep mensen meedenkt. Hij heeft goed gehoord dat ieders betrokkenheid en transparantie van belang zijn. Iedereen moet mee kunnen doen. Dus als er iets dwarszit, een idee opkomt of wat dan ook: trek aan de bel en neem contact op.

Jurgen van Houdt vindt het heel positief hoe wordt gereageerd, met goede suggesties. Zo neemt hij mee voor bespreking met de Stadsdeelcommissie de vraag mee hoe die aankijkt tegen de op te stellen Gebiedsagenda. Zijn inzet is een Gebiedsagenda op te stellen waar de Raad niet omheen kan, omdat die Agenda is opgesteld met ieders inbreng. De betrokkenheid van het gebied moet nog beter in de vervolgopdracht worden beschreven. Het moet een Gebiedsagenda worden van ons allemaal. Ook gaan we een Agenda opstellen die haalbaar en uitvoerbaar is. Maatregelen die niet direct betaalbaar zijn, vormen dan wensen voor de langere termijn.

Samenvattend wordt de gebiedsopdracht aangepast op de volgende punten:

- De besluitvorming over de gebiedsagenda in de Gemeenteraad
- De betrokkenheid vanuit het gebied
- De haalbaarheid en betaalbaarheid van de maatregelen
- De afstemming met aangrenzend gebied en haar bewoners

Verder kan iedereen luisteren naar de bespreking in de Stadsdeelcommissie op 18 januari. Inspreken is ook mogelijk – aanmelden daarvoor uiterlijk op 18 januari voor tien uur bij de Griffie.

Aanvullende vragen in de 'chat'

In de 'chat' van de digitale bijeenkomst is een drietal vragen gesteld. Hierbij de vragen en de reactie.

Vraag / opmerking: Indien wij als Enschede een rol willen vervullen, hoe is de verdeling dan in het totale plan?

Reactie: deze vraag is ook in het gesprek aan de orde gekomen. Zie hierboven.

Vraag / opmerking: Wat is de beste manier om het vervolg van dit traject te volgen? Ik heb namelijk de bijeenkomst van 6 oktober moeten missen, omdat ik het gewoonweg niet wist.

Reactie: De drie samenwerkende partijen plaatsen berichten over de gebiedsaanpak op hun websites en / of nemen berichten op in hun nieuwsbrief. Verder is er een lijst met e-mailadressen. Alle deelnemers aan de bijeenkomst staan daar op en krijgen bericht over volgende stappen. U kunt zich op deze lijst laten zetten met een e-mail naar secretariaatrob@enschede.nl. Daar kunt u ook terecht voor vragen. Graag vermelden als onderwerp: gebiedsaanpak Broekheurne.

Vraag / opmerking: Wordt er ook een gedegen issue en stakeholdersanalyse gemaakt, die wordt gedeeld?

Reactie: Dat is een goede suggestie, die we aan de opdracht voor de gebiedsaanpak toevoegen bij het onderdeel participatie.